

Úvod

Inovace představují z pohledu podniku stěžejní element pro jeho další rozvoj a zvyšování konkurenceschopnosti v rámci současného globalizovaného trhu. Inovace jsou přitom úzce spjaty s výzkumem a vývojem (VaV), který poskytuje nutnou primární základnu pro tvorbu a zavádění inovací, zejména se zaměřením na produkci nových výrobků a služeb.

Vysoké náklady a rizika spojená se zaváděním inovací způsobují, že podniky často investují do inovací méně finančních prostředků než by mohlo být společensky žádoucí. Z tohoto důvodu se vlády států snaží vybudovat co nejvhodnější prostředí charakterizované stabilní makroekonomickou politikou, příznivou a transparentní legislativou, které by podniky stimulovalo k vyšší inovační aktivitě.

Oblast inovačního podnikání je nyní integrální součástí veřejné podpory. Většina států má v rámci obecné hospodářské politiky formulovanou **inovační strategii či politiku**. Stejně tak inovační strategie existuje na úrovni regionů, v případě České republiky krajů (v návaznosti na **Národní RIS3**¹). Svou nezastupitelnou roli zde hraje i podpora inovací od Evropské unie ve formě strukturálních fondů (Operační programy) zaměřených primárně na zvýšení konkurenceschopnosti. Evropská komise si uvědomuje význam inovací, proto byla formulována celounijní strategie/projekt pod názvem **Unie inovací**², která klade důraz právě na inovace, konkrétně na transformaci výsledků výzkumu a vývoje do inovací.

V této souvislosti Česká vláda připravila strategický dokument **„Národní inovační strategie ČR 2012 až 2020“**³, který se zaměřuje na podporu inovačních aktivit podniků v ČR. Veřejná podpora je v současnosti kromě výzkumu a vývoje směřována také do zavádění inovací v podnicích. Hovoří se tedy již o veřejných výdajích na výzkum, vývoj a inovace.

Seznámení čtenářů s nejnovějšími údaji o inovačních aktivitách podniků v České republice v období let 2016–2018 je **hlavním cílem** této publikace.

Výsledky z této statistiky se využívají na národní úrovni především k zabezpečení statistických údajů potřebných pro výkon státní správy v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, a to např. pro potřeby tvorby národních strategií jakou jsou již zmíněná „Národní inovační strategie ČR 2012 až 2020“ a dále pak „Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016 až 2020“⁴ a „Regionální inovační strategie“.

Oficiální statistická data z této oblasti jsou zároveň nepostradatelná pro mezinárodní srovnání. Kromě národních potřeb jsou tak tyto údaje využívány i pro potřeby Evropské unie např. v rámci Strategie Evropa 2020 a její stěžejní iniciativy Unie inovací a dalších mezinárodních organizací, zejména Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) např. v rámci její „Inovační strategie“.

Sběr mezinárodně srovnatelných dat o inovačních aktivitách v podnikatelském sektoru jsou využívány pro splnění povinnosti vyplývající z **PROVÁDĚCÍHO NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 995/2012** ze dne 26. října 2012⁵, kterým se stanoví prováděcí pravidla k rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1608/2003/ES o tvorbě a rozvoji statistiky Společenství v oblasti vědy a techniky.

Publikace je rozdělena do čtyř částí. Nejprve je předložena **metodická část** zaměřená na základní informace o statistice inovačních aktivit podniků. V této části jsou soustředěny nejen definice základních pojmů této statistiky a vysvětlení jednotlivých zjišťovaných ukazatelů, ale i příslušná legislativa. Seznámení

¹ Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky – Národní RIS3 (z anglického „Research and Innovation Strategy for Smart Specialisation“) je strategický dokument, jehož smyslem je vytvořit koncepční základ a implementační zdroje pro zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky.

<https://www.databaze-strategie.cz/cz/urad-vlady/strategie/narodni-vyzkumna-a-inovacni-strategie-pro-inteligentni-specializaci-ceske-republiky-narodni-ris3-strategie-2014>

² <https://www.evropskyvyzkum.cz/cs/o-era/klicove-dokumenty-era/unie-inovaci>

³ <http://databaze-strategie.cz/cz/mpo/strategie/narodni-inovacni-strategie-ceske-republiky>

⁴ <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=682145>

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32012R0995>

se s metodickou částí této publikace je nezbytným předpokladem pro správné pochopení a interpretaci publikovaných dat v dalších částech.

Za metodickou částí následuje **analytická část**, kterou uvádí krátké shrnutí základních zjištěných údajů doplněné souhrnnými tabulkami s přehledem základních ukazatelů inovačních aktivit podniků jak za Českou republiku, tak i v porovnání s ostatními státy EU. Cílem analytické části je poskytnout přehled o základních údajích, mezi které se řadí typy a druhy inovací, náklady na inovační aktivity, tržby za inovované produkty a další ukazatele související s inovačními aktivitami ve sledovaném období let 2016–2018. Významnou změnou je rozlišení inovací na inovace produktů a podnikových procesů. Inovace podnikových procesů nově sdružuje dříve samostatně sledované procesní, marketingové a organizační inovace.

Po analytické části následuje **tabulková část**, která je jádrem celé publikace. V 41 tabulkách členěných na 2 části (A – data za Českou republiku celkem, B – data za Zpracovatelský průmysl [NACE C]) tato část přináší podrobné statistické údaje o inovačních aktivitách firem působících v České republice. Tabulkovou část doplňují základní údaje v časové řadě (tabulky TAB 42A/42B) a v krajském členění (tabulky TAB 43A/43B).

V **příloze** je uveden na ukázkou výkaz TI 2018 – dotazník o inovacích v podnicích pro sledované referenční období let 2016–2018, kterým se zjišťovala data v této publikaci, a dále pak seznam relevantních webových odkazů a doporučené literatury.

Věříme, že Vám statistické údaje obsažené v této publikaci poskytnou řadu cenných informací. Pokud máte jakékoliv otázky nebo poznámky k zveřejněným údajům, neváhejte nás kontaktovat. Zároveň **uvítáme jakékoliv Vaše náměty na vylepšení našich statistik.**

ČSÚ, červen 2020

